

Tinkama ir netinkama kasdienė biuro apranga

Alvyda Jasilionytė

Profesionali darbuotojų išvaizda priklauso nuo verslo šakos ir dirbamo darbo. Šiuo metu populiarėja kasdienė verslo (angl. *Business casual*), arba penktadienio, apranga, tačiau ji ne visada tinkamai suprantama. Tai nėra laisvalaikio apranga arba drabužiai, kuriais apsirengę bėgate per gatvę į parduotuvę ar pas kaimyną.

Ar jūsų drabužiai sako, kad esate pasirengęs tvarkyti dalykinius ir verslo reikalus, ar jie nukreipia dėmesį? Jei rengiatės labai madingai, tai taip pat gali signalizuoti, kad jums labai svarbūs pokyčiai, esate nepastovus, ir šiandien dirbate šioje organizacijoje, o kitą savaitę – jau kitoje. Klasikinė madinga išvaizda tinkama tiek vyrams, tiek moterims. Ji kalba apie paprastumą, kokybę, gerą skonį, susijusi su pastovumu, organizuotumu. Klasikinio silueto drabužiai rekomenduojami daugumai verslo šakų, nes padeda pastebėti individo protą, gebėjimus, o ne drabužius. Kuriamas elegantiškas ir skoningas įvaizdis, o ne ryškiomis spalvomis ir raštais rėkianti apranga, nukreipianti dėmesį nuo jūsų individualumo. Mums reikia rengtis taip, kad žmonės pastebėtų mus, o ne mūsų drabužius, kad pastebėtų mūsų protą, išmintį, žinias, o ne mūsų kūną. Visa tai, kas išryškina seksualumą, netinka profesionaliai išvaizdai (nebent dirbate erotiniame klube). Iš tiesų tai, kas išryškina mūsų moteriškumą ar vyriškumą, dalykiniame pasaulyje laikoma provokacija ir neatrodo profesionaliai. Mums patinka žmonės, kurie panašūs į mus. Tad ir reikėtų rengtis taip, kad būtume tos komandos dalis, o ne išsišokėlis. Praėjusią savaitę dalyvavau oficialiame posėdyje, tačiau tarp visų dalykiškai ir elegantiškai apsirengusių vadovų ir vadovių vis vien atsirado vienas maištautojas, dėvintis polo stiliaus marškinėlius trumpomis rankovėmis ir šortus. Savo apranga jis parodė nepagarbą visiems posėdžio dalyviams. Dar moterys šmaikštavo: „Kojas pamiršo nusidepiliuoti...“ Renkitės darbui, kurio siekiate, o ne tam, kurį jau turite. Tai tikra tiesa, jei esate darbo aplinkoje. Žinoma, kad galite pajvairinti savo garderobą įdomiais akcentais, tačiau neleiskite, jog jie nustelbtų jūsų sakomus žodžius ir būtų aptarimo objektas. Rinkitės geros kokybės laikrodį metaline ar odine apyranke (tačiau ne masyvų), sąsagas, fantazijas (išorinei švarko kišenei skirta nosinaitė), įdomaus marginimo kaklaraiščius, žiedą.

Jei po darbo iš karto keliaujate į vakarėlį ar priėmimą, bet nebeturite laiko grįžti ir persirengti, apgalvokite, kaip galėtumėte pasikeisti vakare. Galbūt vakare užteks nusivilkti švarkelį ir likti su puikia šilkinė palaidine arba pasipuošti šilko ar kašmyro šaliku. Pakeiskite diržą, papuošalus, pėdkelnes, šukuoseną, rankinę. Vyrams derėtų pasiimti megztuką ar megzto audinio marškinius arba tiesiog apsirengite švarius marškinius ir eikite, kaip buvote visą dieną. Žinoma, daug kas priklausys nuo vakarėlio temos, vietos, oficialumo. Visada viskas priklauso nuo situacijos. Jei eisite į susitikimą su draugais ar važiuosite į iškylą gamtoje, tai ir apranga bus kasdieniškesnė. Nors ir kasdieniška, tačiau vis tiek turėtumėte atrodyti gražiai, elegantiškai. Gaivus švaros kvapas leis jaustis ne tik patogiai, bet ir atrodyti profesionaliai: drabužiai švarūs, išlyginti, be

skylių, tinkamo dydžio, geros kokybės. Pirmąjį įspūdį kuriate tiek iškyloje, susijusioje su jūsų veikla, tiek išvykoje su draugais.

Darbo aplinkoje kyla daug sumaištis kalbant apie kasdienę verslo aprangą. Jei rengiatės išblukusiais ar skylėtais džinsais, sportukais (angl. *sneakers*), permatomais marškinėliais ar palaidinėmis, marškinėliais, demonstruojančiais rankų raumenis, medvilninėmis spalvingomis kelnėmis, avite žygio ar stora platforma, kitais laisvalaikio stiliaus batais, skirtais vaikščioti užmiestyje ar mieste, smailiais aukštu kulnu ar atviru priekiu bateliais, sportiniais švarkais ar striukėmis, ryškių spalvų languotais ar spalvingais raštuotais marškiniais, turėkite mintyje, kad tai kasdienė laisvalaikio apranga. Kasdienė verslo apranga – tai jūsų sėkmės apranga, kurią rinkdamiesi parodote, kad esate profesionalus ir organizuotas. Renkantis tradicinę kasdienę verslo aprangą, įprasta dėvėti ištisą kostiumą. Kostiumas – ekonomiška investicija. Dauguma žmonių geriau atrodo dėvėdami kostiumą nei kitų drabužių derinius. Taigi, kasdienė laisvalaikio apranga skiriasi nuo kasdienės verslo aprangos.

Netinkama kasdienė verslo apranga

Darbo aplinkai netinka: per daug aptempti, jaunatviški, trumpi, atviri (gili iškirptė, matyti plaukuota krūtinė), seksualūs ir gundantys (matyti apatinis trikotažas, palaidinės be petnešėlių ir rankovėlių, per daug trumpos palaidinės) drabužiai; drabužiai, skirti sportuoti (žaisti golfą, tenisą, eiti, bėgti, važiuoti dviračiu ir t. t.); nudėvėti drabužiai (nuo valymo pavargę kostiumai, išblukusių spalvų drabužiai); paplūdimiui skirti drabužiai; laisvalaikiui skirti drabužiai, kuriuos dėvite namuose, sode, su kuriais einate į parduotuvę. Netinka marškinėliai su šūkais, logotipais ar paveikslukais. Atkreipkite dėmesį į avalynę: nedera nuogos kojos, sandalai, basutės, džinsai (nebent jie vienspalviai ir atrodo kaip nauji).

Tinkama kasdienė verslo apranga

Puikiai tiks švarkai, kurie patogūs tarsi megztukai (gaminami iš modernių, judesių nevaržančių audinių); ploni megztų audinių marškiniai ar geros kokybės sportiniai marškinėliai, dėvimi po švarkais; palaidinės, nevaržančios judesių, tačiau ir neaptempiančios kūno; drabužiai, kurių priekyje yra užtrauktukas, o ne sagos; kelnių kostiumai (moteris, pasirinkusi ne vienos spalvos kostiumo derinį, atrodys kasdieniškiau); dalykinio stiliaus kostiumai (kasdieniškų audinių; dėvimi su kasdieniškesniais marškinėliais ar žemakulniais batais); megztukų komplektėlis (glaustinukės ir megztuko); megztukai švarkeliai; geros kokybės drabužiai, suderinti su aukštos kokybės aksesuarais: odiniais batais, krokodilo odos diržu, savita rankine ar kuprinės stiliaus rankine, geros kokybės mobiliojo telefono dėklu; konservatyvių spalvų (juodos, pilkos, mėlynos, rudos) ir tuo metu madingų spalvų drabužiai (šiuo metu madingos konservatyvaus stiliaus drabužių spalvos). Rinkitės netikėtą drabužių ir aksesuarų derinį, tačiau stenkitės nešokiruoti: drabužius paryškinkite ryškiaspalve apyranke, žaismingais auskarais (tačiau rinkitės ne ilgus ir kabančius). Taip pat tiks įdomaus silueto, žaismingų, tačiau abstrakčių raštų drabužiai; drabužiai, išsiskiriantys paprastumu, klasikiniu siluetu, neutralumu, monochromatiškais spalvų deriniais,

kokybe; vienspalviai drabužiai (su jaustais raštais, vertikalios juostelės suteikia autoritetą, banguotos linijos yra labiau žaismingos, padriki marginimai, tačiau dydis turėtų atitikti jūsų figūrą); trumpesnės ar siauros moteriškos kelnės, suderintos su švarku; ilgi, laisvi, gražiai krintantys sijonai; nevarstomi vyriški batai, lengvai jaunami batai, storapadžiai bateliai; kasdieniškesni marškiniai su sagutėmis marškinių kampuose, ne tokie puošnūs marškiniai; klasikiniai megztukai, kurie nėra labai priglude, liemenė; geros kokybės polo stiliaus marškinėliai (dažniausiai dėvimi žaidžiant golfą, tenisą). Švelnesni, ne tokio tvirto audimo audiniai naudojami griežtesnio silueto drabužiams.

Visuomet prisiminkite, kad kasdienė verslo apranga yra dalykinė apranga, tad išeidami iš namų įvertinkite save nuo galvos iki kojų. Kai kuriose verslo šakose dėvimi tik ištisi kostiumai, o kai kur galimi įdomūs deriniai: vyrams – švarko, marškinių ir kelnų, moterims – švarkelių ar megztukų ir suknelių, kelnų ar sijono. Kiekvienas vyras turi turėti bent vieną geros kokybės kostiumą. Moteris turėtų turėti bent vieną geros kokybės švarką, kurį esant įvairioms situacijoms galėtų derinti su sijonu ar kelnėmis. Jei dirbate finansų sektoriuje, renkitės konservatyviai, nes tai susiję su pastovumu, stabilumu, patikimumu. Jei dirbate naujųjų technologijų ar kitose srityse, jums labiau tiks kasdienė verslo apranga su įdomiomis detalėmis ir madingais akcentais. Tačiau prisiminkite, kad labai svarbu, ar jums tai tinka: atsižvelkite į švarko pečių liniją, kelnų ir rankovių ilgį, moterims svarbus tinkamas sijono ilgis. Kasdienė apranga – tai apranga, kuriai taip pat turite skirti dėmesio. Galbūt bus tokių situacijų, kai galėsite elegantiškas kelnas pakeisti geros kokybės džinsais, jei tikrai žinote, jog neturėsite labai oficialių susitikimų. Bet ir tada visuomet turėkite švarką, kad galėtumėte apsirengti netikėtai užsukus klientui ar vadovui. Jei nesate labai aukštas, bet norite atrodyti aukštesnis, stenkitės rengtis monochromatiškos (vienos spalvos) spalvų gamos drabužiais.

Gaivus kvapas – labai svarbus. Gyvename tokioje klimato zonoje, kad tiksliausia investuoti į drabužius, kurie tiktų trimis sezonams (rinkitės plonos vilnos audinius arba tokius drabužius, kurių sudėtyje didesnė vilnos dalis). Vasarai tinka plonos vilnos, vilnos su šilku, medvilnės su šilku, medvilnės su linu audiniai. Jei reikia, drabužį būtinai nuneškite siuvėjui, kuris jums pritaikytų rankovių ir kelnų ilgį, susiaurintų kelnas, galbūt patrupintų ar pasiaurintų sijoną ar švarką. Neverta persiūti pečių. Jei nemėgstate aukštakulnių, moterims vis tiek rekomenduočiau avėti batelius su nedidele pakulne. Labiau pasitempsite ir išsiskirsite gražesne eiseną.

Jei kvietime nurodyta kasdienė verslo apranga

Būtinai atkreipkite dėmesį, kur vyks renginys. Jei nurodyta, kad jis vyks golfo klube, turėtumėte suprasti, jog netiks džinsai, labai aptempti marškinėliai, demonstruojami auskarai kūne, batai su spygliais, puošnūs suvarstomi batai, žygiams skirti batai, įspiriamos šlepetės, marškinėliai su logotipais ar užrašais, kostiumas, prabangūs ar puošnūs papuošalai, ryškus makiažas, kaklaraištis.

Rinkitės smėlio, žalsvos ar kitos švelnios spalvos medvilnines kelnas, polo stiliaus marškinėlius, golfą, lengvai įspiriamus batus, vaikščioti skirtus batus, golfo batus (be spyglių paduose),

odinius sandalus, megztuką ar liemenę, vaikščioti skirtus šortus, sutrumpintas kelnes, geros kokybės golfo žaidimo ar sportinį švarką, spalvingus marškinius.

Jei dalyvausite dalykiniame verslo susitikime, konferencijoje ar seminare, kuriuose nurodytas kasdienės verslo aprangos kodas, netiks geros kokybės kostiumas, džinsai, džinsinis švarkas, žygio batai, sportiniai kostiumai, spindintys, blizgūs drabužiai, laukinių žvėrių kailių drabužiai, palaidinės gilia iškirpte ar labai atsegti marškiniai, sportinio stiliaus marškinėliai su logotipais ar užrašais, gėlėti marškiniai, puošnūs *wing-tip* batai su batraiščiais, teniso ar sportinio stiliaus bateliai.

Rinkitės sportinio stiliaus apsiaustą, mikrofibros audinio ar gabardino kelnes, negriežto stiliaus švarką, žaismingą, gražiai priderintą kaklaraištį, gražias skareles, kasdienio stiliaus papuošalus (ne per daug puošnius ir brangius), megztuką ar liemenę, megztą glaustinukę, golfą, kasdienes kostiumus (megztų audinių, rombeliais, zamšo), tamsios arba neutralios spalvos geros kokybės odinius batus. Tamsesnės spalvos puikiai derės su šviesia ar ryškia spalva arba rinkitės šviesių spalvų derinius su tamsiomis spalvomis.

Daugiau apie profesinės aprangos stilius – knygoje „Dalykinės išvaizdos vadovas“